

Rezolucja w sprawie ochrony prywatności i międzynarodowych działań humanitarnych Wspólna inicjatywa Iberoamerykańskich i Frankofońskich Organów Ochrony Danych

Wnioskodawcy: Meksyk i Quebec

Współwnioskodawcy: Burkina Faso, Kolumbia, Francja, Peru, Hiszpania, Szwajcaria i Urugwaj

37 Międzynarodowa Konferencja Rzeczników Ochrony Danych i Prywatności:

Rozumiejąc fakt, że działania humanitarne mają na celu ochronę i pomoc osobom szczególnie narażonym w kontekście konfliktów zbrojnych, przemocy i katastrof naturalnych, często w sytuacji wyjątkowej;

Świadoma faktu, że działania te obejmują terytoria krajowe i międzynarodowe i są uregulowane międzynarodowym prawem humanitarnym, międzynarodowym prawem dotyczącym uchodźców, międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka oraz prawem międzynarodowym i krajowym;

Biorąc pod uwagę fakt, że działania te zrzeszają podmioty mające różne misje i statuty oraz często wymagają znacznej koordynacji wysiłków pomiędzy tymi podmiotami;

Biorąc pod uwagę fakt, że określone organizacje międzynarodowe ustanowiono w celu wykonywania konkretnych zadań na mocy prawa międzynarodowego, oraz znaczenie przywilejów i immunitetów umożliwiającym im ich realizację w neutralny i niezależny sposób;

Uwzględniając wzrost przestępczości i kryzysów humanitarnych, w wyniku czego wzrosła liczba osób potrzebujących pomocy humanitarnej;

Biorąc pod uwagę fakt, że przetwarzanie danych jest nieodłączną częścią realizacji misji podmiotów działających w dziedzinie pomocy humanitarnej oraz że rosnące wykorzystanie rozwiązań technicznych w celu odpowiedzi na potrzebę większej skuteczności prowadzi do dywersyfikacji charakteru gromadzonych danych oraz do zwiększeniu liczby i przepływów danych;

Świadoma faktu, że, podczas gdy niektóre międzynarodowe organizacje humanitarne przyjęły niedawno ramy prawne przetwarzania tych danych, stopień przyjęcia takich ram przez całą społeczność humanitarną nadal jest nieznaczący;

Przywołując Wytyczne dla regulacji skomputeryzowanych zbiorów danych osobowych przyjęte na mocy Rezolucji Zgromadzenia Ogólnego 45/95 z dnia 14 grudnia 1990 r. oraz klauzuli humanitarnej w niej przewidzianej;

Przywołując Rezolucję w sprawie ochrony danych i największych katastrof naturalnych przyjętą podczas 33 Międzynarodowej Konferencji Rzeczników Ochrony Danych i Prywatności 1 listopada 2011 r. w Mexico City;

Świadoma również faktu, że wszelkie wytyczne dotyczące ochrony danych osobowych i prywatności w kontekście działań humanitarnych muszą brać pod uwagę jej szczególne cechy, aby nie utrudnić czy też nie skomplikować tych działań, ale raczej aby je ułatwić i wesprzeć.

Postanawia:

1. Zobowiązać Międzynarodową Konferencję do analizy wymogów w zakresie ochrony danych i prywatności w kontekście działań humanitarnych na przyszłych spotkaniach.
2. Dążyć od zaspokojenia zgłoszonego przez podmioty zaangażowane w działania humanitarne zapotrzebowania na współpracę z międzynarodowymi organizacjami humanitarnymi przy rozwoju wytycznych, biorąc pod uwagę specyfikę działań humanitarnych oraz potrzebę ułatwienia takich działań;
3. Powierzyć Komitetowi Wykonawczemu zadanie utworzenia Grupy Roboczej ds. ochrony prywatności i działań humanitarnych, która będzie kierowała tymi działaniami i je koordynowała, oraz wezwać sieci ochrony danych do czynnego przyczynienia się do prac Grupy Roboczej.

Grupa Robocza przedłoży raport podczas 38 Międzynarodowej Konferencji.

Oświadczenie wyjaśniające:

Działania humanitarne mają na celu ochronę i pomoc osobom szczególnie narażonym w kontekście konfliktów zbrojnych, przemocy i katastrof naturalnych, często w sytuacji wyjątkowej. Działania humanitarne obejmują terytoria krajowe i międzynarodowe i są uregulowane międzynarodowym prawem humanitarnym, międzynarodowym prawem dotyczącym uchodźców, międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka oraz

prawem międzynarodowym i krajowym. Działania te zrzeszają podmioty mające różne misje i statuty oraz często wymagają znacznej koordynacji wysiłków pomiędzy tymi podmiotami.

W 2015 r. miał miejsce wzrost przestępczości i kryzysów humanitarnych w różnych regionach świata. Spodziewane jest korzystanie z pomocy humanitarnej przez rekordową liczbę ludzi. System humanitarny nadal zapewnia część bardzo potrzebnej pomocy. Jednocześnie określone części systemu humanitarnego mają do czynienia ze znaczącymi wyzwaniami. Jest dużo więcej różnych uczestników sytuacji przemocy, niektóre obszary stają się niedostępne, a podmiotom działającym w dziedzinie pomocy humanitarnej często brakuje finansowania. Wzrasta użycie technologii do odpowiedzi na pilne wnioski o zapewnienie większej skuteczności, w tym w identyfikacji beneficjentów.

Identyfikacja osób i przetwarzanie danych osobowych są nieodłączną częścią realizacji misji podmiotów działających w dziedzinie pomocy humanitarnej¹. Wprowadzenie technologii zwiększa ilość, charakter i przepływ gromadzonych danych (Privacy International, 2013). W szczególności dane te są wykorzystywane do poszerzenia wiedzy beneficjentów, wzmocnienia skuteczności działań humanitarnych oraz w celu bycia rozliczalnym przed beneficjentami. Istnieje również wzrastająca tendencja do dzielenia się danymi przez organy w obszarze azylu i migracji oraz policji i sprawiedliwości, uzasadniona kontrolą przepływów migracyjnych oraz zwalczaniem terroryzmu. Tendencje te mogą być korzystne, jeżeli będą odpowiednio sformułowane w ramach gwarancji ochrony danych i prywatności. Jednak w przypadku nieodpowiedniego ich sformułowania może być zagrożona ochrona praw człowieka.

W kontekście działań humanitarnych może istnieć potrzeba, aby gromadzone dane generalnie obejmowały dane, które w normalnym kontekście ochrony danych uznane by były za dane szczególnie chronione, których przetwarzanie, co do zasady, byłoby zakazane, a w przypadku gdy było by dozwolone, podlegałoby ścisłym warunkom i wymogom. Ponadto dane, które normalnie uznano by za szczególnie chronione na mocy przepisów o ochronie danych, mogą być bardzo wrażliwe w kontekście kryzysów humanitarnych.

Zidentyfikowano konkretne zagrożenia prywatności i bezpieczeństwa, w tym potencjalny rozwój systemów monitoringu (raport Privacy International: *Aiding surveillance [Pomoc w nadzorze]*, 2013), który mógłby być ułatwiony przez szereg technologii, w tym systemy

¹ Według Sekretarza Generalnego ONZ „liczba osób potrzebujących pomocy humanitarnej na całym świecie podwoiła się w ciągu zaledwie dziesięciu lat” (Oświadczenie, Nowy Jork, kwiecień 2015 r.) osiągając około 58 milionów (UNOCHA – Biuro Koordynacji Spraw Humanitarnych Organizacji Narodów Zjednoczonych, 2015 r.)

zarządzania informacją i elektroniczne przekazywanie; rejestrację tożsamości cyfrowej i biometrię, telefony komórkowe, jak również drony. Organizacje humanitarne nie korzystające z przywilejów i immunitetów mogą znaleźć się pod presją, aby przekazywać dane gromadzone w celach humanitarnych organom, które chcą wykorzystać takie dane do celów innych niż humanitarne, w których zostały one pierwotnie zebrane. To ryzyko niewłaściwego wykorzystania danych w ten sposób może mieć poważny wpływ na prawa uchodźców do ochrony danych i może szkodzić bezpieczeństwu, jak również działaniom humanitarnym bardziej ogólne.

Przez lata podmioty działające w dziedzinie pomocy humanitarnej opracowały dokumenty robocze i wytyczne w tej sprawie. Znalazły się wśród nich m.in.: Opinia EIOD w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy (zarządzający wolontariatem, 2012), Profesjonalne standardy dotyczące działań w zakresie ochrony przyjęte w ramach procesu konsultacji, któremu przewodził Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (MKCK) (2013), W kierunku kodeksu postępowania: Wytyczne dotyczące wykorzystywania SMS w przypadku katastrof naturalnych GSMA (2013), oraz Polityka ochrony danych osobowych osób stanowiących przedmiot zainteresowania Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (UNHCR) (2015). Niemniej stopień przyjęcia takich ram przez całą społeczność humanitarną nadal jest nieznaczny.

Wyrażono potrzebę istnienia jasnych wytycznych, bez dalszego komplikowania działań humanitarnych, ale raczej ułatwiających takie działania: „organizacje humanitarne potrzebują jasnych wytycznych i standardów dotyczących tego, jak i przez kogo będą przetwarzane, wykorzystywane i przechowywane informacje, które gromadzą” (Privacy International oraz 2013 World Disaster Report, 2013). Ważny raport ONZ (*Humanitarianism in a Network Age [Humanitaryzm w erze połączonej sieci]*, 2012) wzywa do opracowania standardów w zakresie „etycznego wykorzystania nowych form danych, w tym protokołów do ochrony prywatności i gwarantujących ‘bezpieczeństwo’ informatorów”.

Źródła:

- Oświadczenie Sekretarza Generalnego ONZ dotyczące Światowego Szczytu Humanitarnego, kwiecień 2015 r.;
- Strona internetowa Biura Koordynacji Spraw Humanitarnych Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNOCHA), 2015;

- Profesjonalne standardy dotyczące działań w zakresie ochrony prowadzonych przez podmioty zaangażowane w działania humanitarne i działania związane z prawami człowieka w kontekście konfliktów zbrojnych i innych przypadków przemocy, MKCK, 2013 oraz strona MKCK, 2015;
- *Devenirs humanitaires: quelles évolutions et adaptations du système humanitaire?*, IRIS, 2015;
- *A paucity of privacy: Humanitarian, development organisations need beneficiary data protection policies* [Niedostatek prywatności: Organizacje humanitarne potrzebują korzystnych polityk ochrony danych], Privacy International, 2013;
- *Aiding Surveillance* [Pomoc w nadzorze], Privacy International, 2013;
- *Humanitarianism in a Networked Age* [Humanitaryzm w erze połączonej siecią], UNOCHA, 2012;
- *Sécurité et traitement des données personnelles*, M. Le Rutte, 2009.